SODBA SODIŠČA (drugi senat)
z dne 14. aprila 2005*

V zadevi C-460/01,

zaradi tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti na podlagi člena 226 ES, vložene 28. novembra 2001,

Komisija Evropskih skupnosti, ki jo zastopata G. Wilms in H. M. H. Speyart, zastopnika, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožeča stranka,

proti

Kraljevini Nizozemski, ki jo zastopa H. G. Sevenster, zastopnica,

tožena stranka,

* Jezik postopka: nizozemščina.

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi C. W. A. Timmermans, predsednik senata, R. Schintgen in J. N. Cunha Rodrigues (poročevalec), sodnika,

generalna pravobranilka: C. Stix-Hackl,
sodna tajnica: M.-F. Contet, glavna administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 27. maja 2004,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 13. julija 2004

izreka naslednjo

Sodbo

1 Komisija Evropskih skupnosti s tožbo Sodišču predlaga, naj ugotovi, da Kraljevina Nizozemska, ker med 1. januarjem 1991 in 31. decembrom 1995:

— ni vknjižila carinskega dolga in drugih zadevnih dajatev ter jih ni izterjala najpozneje v treh dneh po poteku določenega roka ali na poznejši datum v

skladu z Uredbo Sveta (EGS, Euratom) št. 1182/71 z dne 3. junija 1971 o določitvi pravil glede rokov, datumov in iztekov rokov (UL L 124, str. 1), kadar glavni zavezanec zunanjega tranzita Skupnosti v treh mesecih od datuma, na kateri je urad odhoda poslal obvestilo o tem, da pošiljka ni bila pravočasno predložena namembnemu uradu, ni predložil dokazila o pravilnosti zadevnega tranzitnega postopka;

— v določenem roku Komisiji ni dala na voljo ustreznih lastnih sredstev Skupnosti in

— je zavrnila plačilo ustreznih zamudnih obresti,

ni izpolnila obveznosti iz člena 11a(2)(2), drugi stavek, Uredbe Komisije (EGS) št. 1062/87 z dne 27. marca 1987 o izvajanju in poenostavitvi skupnostnega tranzitnega postopka (UL L 107, str. 1); iz člena 49(2), tretji stavek, Uredbe Komisije (EGS) št. 1214/92 z dne 21. aprila 1992 s predpisi za izvajanje ter ukrepi za poenostavitev skupnostnega tranzitnega postopka (UL L 132, str. 1); iz člena 379(2), tretji stavek, Uredbe Komisije (EGS) št. 2454/93 z dne 2. julija 1993 o določbah za izvajanje Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 o carinskem zakoniku Skupnosti (UL L 253, str. 1, v nadaljevanju: izvedbena uredba) ter iz členov 2, 9, 10 in 11 Uredbe Sveta (EGS, Euratom) št. 1552/89 z dne 29. maja 1989 o izvajanju Sklepa 88/376/EGS, Euratom o sistemu virov lastnih sredstev Skupnosti (UL L 155, str. 1).

Pravni okvir

Carinsko pravo Skupnosti

2 V obdobju med 1. januarjem 1991 in 31. decembrom 1995, na katero se nanaša ta tožba, so zaporedoma veljali različni, čeprav vsebinsko enaki predpisi.

3 Glede tranzitnega postopka Skupnosti sta se v letih 1991 in 1992 uporabljali Uredba Sveta (EGS) št. 222/77 z dne 13. decembra 1976 o skupnostnem tranzitnem postopku (UL 1977, L 38, str. 1), kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (EGS) št. 474/90 z dne 22. februarja 1990 (UL L 51, str. 1, v nadaljevanju: Uredba št. 222/77), in Uredba št. 1062/87, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo Komisije (EGS) št. 2560/92 z dne 2. septembra 1992 (UL L 257, str. 5, v nadaljevanju: Uredba št. 1062/87). Leta 1993 sta se uporabljali Uredba Sveta (EGS) št. 2726/90 z dne 17. septembra 1990 o skupnostnem tranzitnem postopku (UL L 262, str. 1) in Uredba Komisije št. 1214/92, kakor je bila spremenjena z Uredbo Komisije (EGS) št. 3712/92 z dne 21. decembra 1992 (UL L 378, str. 15, v nadaljevanju: Uredba št. 1214/92).

4 Glede režima carinskega dolga sta se od začetka leta 1991 do konca leta 1993 uporabljali Uredba Sveta (EGS) št. 2144/87 z dne 13. julija 1987 o carinskem dolgu (UL L 201, str. 15), kakor je bila spremenjena z Uredbo Sveta (EGS) št. 4108/88 z dne 21. decembra 1988 (UL L 361, str. 2, v nadaljevanju: Uredba št. 2144/87), in Uredba

Komisije (EGS) št. 597/89 z dne 8. marca 1989 o določitvi nekaterih določb za izvajanje Uredbe št. 2144/87 (UL L 65, str. 11).

5 Glede knjiženja in izterjave carinskega dolga se je do 1. januarja 1994 uporabljala Uredba Sveta (EGS) št. 1854/89 z dne 14. junija 1989 o vknjižbi in pogojih za plačilo zneskov uvoznih ali izvoznih dajatev v primeru carinskega dolga (UL L 186, str. 1).

6 Predpisi, ki so se uporabljali na področju carinskega prava Skupnosti, so bili uzakonjeni z Uredbo Sveta (EGS) št. 2913/92 z dne 12. oktobra 1992 o carinskem zakoniku Skupnosti (UL L 302, str. 1, v nadaljevanju: Zakonik). Na Zakonik so se nanašale določbe iz izvedbene uredbe. Ti besedili se uporabljata od 1. januarja 1994 naprej.

7 Ker so različne ureditve carinskega prava, ki so se zaporedoma uporabljale v obdobju, na katero se nanaša ta tožba, vsebinsko enake, se stranki v utemeljitvah pred Sodiščem sklicujeta samo na določbe, ki so se uporabljale od 1. januarja 1994 naprej, to je na Zakonik in izvedbeno uredbo. Zato so v spodnji tabeli samo naštete določbe, ki so se zaporedoma uporabljale v spornih obdobjih. Po drugi strani je v nadaljevanju za tabelo navedeno besedilo določb Zakonika in izvedbene uredbe.

Koledarski leti 1991 in 1992	Koledarsko leto 1993	Koledarski leti 1994 in 1995
člen 1(2) Uredbe št. 222/77	člena 1 in 3(2)(a) Uredbe št. 2726/90	člen 91(1)(a) in (2)(a) Zakonika
člen 13 Uredbe št. 222/77	člen 11(1)(a) in (b) Uredbe št. 2726/90	člen 96(1)(a) Zakonika
člen 2(1)(c) Uredbe št. 2144/87		člen 203 Zakonika
člen 2(1)(d) Uredbe št. 2144/87		člen 204 Zakonika
člen 2(1) Uredbe št. 1854/89		člen 217(1) Zakonika
člen 3(3) Uredbe št. 1854/89		člen 218(3) Zakonika
člen 4 Uredbe št. 1854/89		člen 219 Zakonika
člena 6(1) in 7 Uredbe št. 1854/89		člen 221(1) in (3) Zakonika
člen 26(1) in (3) Uredbe št. 222/77	člen 22(1) in (4) Uredbe št. 2726/90	člen 356(1) in (5) izvedbene uredbe
člen 36(3) Uredbe št. 222/77	člen 34(3) Uredbe št. 2726/90	člen 378 izvedbene uredbe
člen 11a Uredbe št. 1062/87	člen 49 Uredbe št. 1214/92	člen 379 izvedbene uredbe
člen 11b Uredbe št. 1062/87	člen 50 Uredbe št. 1214/92	člen 380 izvedbene uredbe

Zakonik

8 V členu 91(1)(a) in (2)(a) Zakonika je določeno:

„1. Zunanji tranzitni postopek omogoča gibanje od enega do drugega kraja na carinskem območju Skupnosti:

(a) neskupnostnega blaga, ne da bi bilo to blago zavezano plačilu uvoznih ali drugih dajatev ali ukrepom trgovinske politike;

[...]

2. Gibanje iz odstavka 1 poteka:

[...] v okviru zunanjega skupnostnega tranzitnega postopka;

[...]"

9 V členu 96(1)(a) in (b) Zakonika je navedeno:

„Glavni zavezanec je imetnik postopka v okviru zunanjega skupnostnega tranzitnega postopka. Odgovoren je za:

(a) predložitev nedotaknjenega blaga namembnemu carinskemu uradu v predpisanem roku, pri čemer je dolžan spoštovati ukrepe, ki so jih carinski organi sprejeli za zagotovitev prepoznavanja;

(b) spoštovanje določb skupnostnega tranzitnega postopka."

10 V členu 203 Zakonika je določeno:

„1. Carinski dolg pri uvozu nastane:

— z nezakonito odstranitvijo blaga, zavezanega uvoznim dajatvam, izpod carinskega nadzora.

2. Carinski dolg nastane v trenutku odstranitve blaga izpod carinskega nadzora.

3. Dolžniki so:

— oseba, ki je odstranila blago izpod carinskega nadzora,

— osebe, ki so bile udeležene pri odstranitvi in so vedele ali bi morale vedeti, da gre za odstranitev blaga izpod carinskega nadzora,

— osebe, ki so zadevno blago pridobile ali posedovale in so v trenutku pridobitve ali prejema tega blaga vedele ali bi morale vedeti, da gre za blago, ki je bilo odstranjeno izpod carinskega nadzora, kakor tudi

— po potrebi oseba, ki mora izpolniti obveznosti, izhajajoče iz zadrževanja blaga v začasni hrambi ali uporabe carinskega postopka, v katerega je bilo dano to blago."

11 Člen 204 Zakonika določa:

„1. Carinski dolg pri uvozu nastane:

(a) z neizpolnitvijo ene od obveznosti, ki izhaja za blago, zavezano uvoznim dajatvam, iz zadrževanja v začasni hrambi ali iz uporabe carinskega postopka, v katerega je bilo blago dano, ali

(b) z neupoštevanjem enega od pogojev za vnos blaga v ta postopek ali za odobritev znižane uvozne dajatve ali stopnje nič zaradi uporabe blaga v posebne namene,

v primerih, ki niso našteti v členu 203, razen če se dokaže, da te kršitve niso bistveno vplivale na pravilno izvajanje začasne hrambe ali zadevnega carinskega postopka.

2. Carinski dolg nastane v trenutku, ko se obveznost, neizpolnitev katere povzroči nastanek carinskega dolga, preneha izpolnjevati, ali v trenutku, ko je bilo blago dano v zadevni carinski postopek, če se naknadno ugotovi, da eden od pogojev za vnos blaga v ta postopek ali odobritev znižane uvozne dajatve ali stopnje nič zaradi uporabe blaga v posebne namene dejansko ni bil izpolnjen.

3. Dolžnik je oseba, ki mora, odvisno od primera, izpolnjevati obveznosti, ki izhajajo iz zadrževanja blaga, zavezanega uvoznim dajatvam, v začasni hrambi ali iz uporabe carinskega postopka, v katerega je bilo to blago dano, ali spoštovati pogoje za vnos blaga v ta postopek."

12 V členu 215 Zakonika je navedeno:

„1. Carinski dolg nastane na kraju storitve dejanj, ki povzročijo nastanek tega dolga.

2. Če kraja iz odstavka 1 ni mogoče določiti, se šteje, da je carinski dolg nastal na kraju, na katerem carinski organi ugotovijo, da se blago nahaja v položaju, ki je povzročil nastanek carinskega dolga.

3. Če carinski postopek za blago ni zaključen, se šteje, da je carinski dolg nastal:

— na kraju, kjer je bilo blago dano v postopek,

ali

— na kraju, kjer blago v okviru zadevnega postopka vstopi v Skupnost.

4. Če lahko carinski organi na podlagi razpoložljivih informacij ugotovijo, da je carinski dolg že nastal, ko se je blago prej nahajalo na nekem drugem kraju, se šteje, da je carinski dolg nastal na kraju, na katerem je mogoče ugotoviti, da se je blago nahajalo v najbolj zgodnjem trenutku, za katerega se lahko dokaže obstoj carinskega dolga."

13 Člen 217(1) Zakonika določa:

„Vsak znesek uvoznih ali izvoznih dajatev, ki je posledica carinskega dolga – v nadaljevanju ‚znesek dajatev' – morajo carinski organi takoj po tem, ko so jim na voljo potrebni podatki, izračunati in vnesti v računovodske evidence ali kakšne druge ustrezne nosilce podatkov (vknjižba)."

14 V členu 218(3) Zakonika je določeno:

„V primeru, če carinski dolg nastane pod drugimi pogoji, kot so navedeni v odstavku 1, se mora vknjižba ustreznega zneska dajatev opraviti v roku dveh dni, kar se šteje od dneva, ko imajo carinski organi možnost, da

(a) izračunajo znesek zadevnih dajatev, in

(b) določijo dolžnika."

15 V členu 219 Zakonika je navedeno:

„1. Roki za vknjižbo iz člena 218 se lahko podaljšajo:

(a) iz razlogov, ki se nanašajo na upravno ureditev držav članic, ter predvsem v primerih centralnega knjigovodstva;

(b) zaradi posebnih okoliščin, ki carinske organe ovirajo pri upoštevanju omenjenih rokov.

Tako podaljšani roki ne smejo biti daljši od 14 dni.

2. Roki iz odstavka 1 se ne uporabljajo v primeru nepredvidljivih dogodkov ali višje sile."

16 Člen 221(1) in (3) Zakonika določa:

„1. Znesek dajatev se mora dolžniku takoj po vknjižbi v skladu z ustreznimi postopki sporočiti.

[...]

3. Dolžniku sporočila ni več mogoče posredovati po poteku roka treh let od dneva nastanka carinskega dolga. Če pa carinski organi zaradi dejanja, za katero je bilo mogoče uvesti kazenski pregon, niso mogli določiti natančnega zakonsko dolgovanega zneska dajatev, lahko to sporočilo posredujejo tudi po poteku omenjenega roka treh let, kolikor to predvidevajo veljavne določbe."

17 V členu 236(1) Zakonika je določeno:

„Uvozne ali izvozne dajatve se povrnejo, kolikor se ugotovi, da v trenutku plačila znesek teh dajatev ni bil zakonsko dolgovan ali da je bil vknjižen v nasprotju s členom 220(2).

Uvozne ali izvozne dajatve se odpustijo, kolikor se ugotovi, da v trenutku vknjižbe znesek teh dajatev ni bil zakonsko dolgovan ali da je bil vknjižen v nasprotju s členom 220(2).

Povračilo ali odpust se ne odobri, če so dejstva, ki so povzročila plačilo ali vknjižbo zneska, ki ni bil zakonsko dolgovan, posledica goljufivega dejanja udeleženega."

Izvedbena uredba

18 V členu 356(1) in (5) izvedbene uredbe je navedeno:

„1. Blago in dokument T1 je treba predložiti namembnemu uradu.

[...]

5. Kadar je blago namembnemu uradu predloženo šele po preteku roka, ki ga je predpisal urad odhoda, se šteje, da je prevoznik ali glavni zavezanec spoštoval predpisani rok, če namembni urad dobi zadovoljivo razlago, da je bil rok prekoračen zaradi okoliščin, za katere ni odgovoren prevoznik ali glavni zavezanec."

19 V členu 378 izvedbene uredbe je določeno:

„1. Kadar pošiljka ni bila predložena namembnemu uradu in kadar ni mogoče določiti kraja kršitve ali nepravilnosti, se brez poseganja v člen 215 Zakonika šteje, da je kršitev ali nepravilnost nastala:

— v državi članici, ki ji pripada urad odhoda,

ali

— v državi članici, ki ji pripada urad tranzita na vstopu v Skupnost, ki je prejel potrdilo o prehodu,

če v roku, ki ga je treba določiti v skladu s členom 379(2), dokazilo o pravilnosti tranzitne operacije ali o kraju, kjer je kršitev ali nepravilnost dejansko nastala, ni predloženo v skladu z zahtevami carinskih organov.

2. Kadar tako dokazilo ni predloženo in se s tem šteje, da je navedena kršitev ali nepravilnost nastala v državi članici odhoda ali v vstopni državi članici iz druge alinee prvega odstavka, ta država članica za tako blago obračuna carino in druge dajatve v skladu s predpisi Skupnosti ali nacionalnimi predpisi.

3. Če se pred potekom triletnega obdobja od datuma vpisa deklaracije T1 ugotovi, v kateri državi članici je navedena kršitev ali nepravilnost dejansko nastala, ta država članica v skladu s predpisi Skupnosti ali nacionalnimi predpisi za tako blago izterja carino in druge dajatve (razen tistih, ki jih je v skladu z drugim pododstavkom obračunala kot lastne vire Skupnosti). V tem primeru se po predložitvi dokazila o taki pridobitvi plačila povrnejo na začetku obračunane carine in druge dajatve (razen tistih, ki so bile obračunane kot lastni viri Skupnosti).

4. Zavarovanje tranzitne operacije ne bo sproščeno do konca gornjega triletnega obdobja ali dokler niso plačane carine in druge dajatve, ki veljajo v državi članici, v kateri je navedena kršitev ali nepravilnost dejansko nastala.

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za obravnavanje takih kršitev ali nepravilnosti in za učinkovito kaznovanje."

20 Člen 379 izvedbene uredbe določa:

„1. Če pošiljka ni bila predložena namembnemu uradu in kraja kršitve ali nepravilnosti ni mogoče določiti, urad odhoda o tem čim prej obvesti glavnega zavezanca, najpozneje pa pred iztekom enajstega meseca po vpisu deklaracije za skupnostni tranzit.

2. V obvestilu iz odstavka 1 se navede predvsem rok, v katerem je treba uradu odhoda predložiti dokazilo o pravilnosti tranzitne operacije ali o kraju, v katerem je kršitev ali nepravilnost dejansko nastala, tako da ustreza zahtevam carinskih organov. Ta rok znaša tri mesece od dneva obvestila iz odstavka 1. Če navedeno dokazilo ni predloženo v roku, pristojna država članica ukrepa tako, da pridobi plačilo pripadajočih carin in drugih dajatev. Kadar ta država članica ni tista, v kateri je urad odhoda, jo ta o tem takoj obvesti."

21 V členu 380 izvedbene uredbe je določeno:

„Dokazilo o pravilnosti tranzitne operacije v pomenu iz člena 378(1) se predloži, tako da ustreza zahtevam carinskih organov, s tem da se med drugim:

(a) predloži dokument, ki ga overijo carinski organi in iz katerega je razvidno, da je bilo to blago predloženo namembnemu uradu ali, v primerih iz člena 406, pooblaščenemu prejemniku. Ta dokument mora vsebovati dovolj podatkov za ugotovitev istovetnosti navedenega blaga;

ali

(b) predloži carinski dokument, izdan v tretji državi, iz katerega je razvidna sprostitev v domačo porabo, oziroma izvod ali fotokopijo tega dokumenta; izvod ali fotokopijo morajo kot točen prepis overiti organi, ki so potrdili izvirnik, organi tretje udeležene države ali organi ene od držav članic. Dokument mora vsebovati dovolj podatkov, da je možno ugotoviti istovetnost obravnavanega blaga."

22 V členu 859 izvedbene uredbe je navedeno:

„Za napake, ki so ostale brez bistvenih posledic za pravilno izvajanje začasne hrambe ali zadevnega carinskega postopka iz člena 204(1) Zakonika, se štejejo naslednje napake, pod pogojem, da:

— ne predstavljajo poskusa odstranitve blaga izpod carinskega nadzora,

— ne vključujejo očitne malomarnosti udeleženega,

— so naknadno izpolnjene vse formalnosti, potrebne za ureditev položaja blaga:

1. prekoračitev roka, v katerem mora biti za blago dodeljena ena izmed predvidenih carinsko dovoljenih rab ali uporab v okviru začasne hrambe ali zadevnega carinskega postopka, kjer bi se podaljšanje roka lahko odobrilo, če bi bil zahtevek vložen pravočasno;

2. če gre za blago, ki je v tranzitnem postopku, prekoračitev roka za predložitev tega blaga namembnemu uradu, če je predložitev sledila naknadno;

3. če gre za blago, dano v začasno hrambo ali v postopek carinskega skladiščenja, ravnanja z blagom brez predhodnega dovoljenja carinskih organov, pri čemer bi bila opravljena ravnanja dovoljena, če bi bil vložen zahtevek;

4. če gre za blago, ki je v postopku začasnega uvoza, uporaba tega blaga v nasprotju s pogoji, ki so določeni v dovoljenju, pri čemer bi bila takšna uporaba v enakem postopku lahko odobrena, če bi bil za to vložen zahtevek;

5. če gre za blago, dano v začasno hrambo ali v carinski postopek, nedovoljena premestitev tega blaga, če se lahko to blago predloži carinskim organom na njihovo zahtevo;

6. če gre za blago, dano v začasno hrambo ali v carinski postopek, iznos tega blaga s carinskega območja Skupnosti ali njegov vnos v prosto cono ali prosto skladišče brez izpolnitve potrebnih formalnosti;

7. če gre za blago, ki je bilo predmet ugodnejše tarifne obravnave zaradi njegove posebne uporabe, njegov prenos brez obvestila carinskega urada, preden je bilo dano v predpisano uporabo, pod pogojem, da

   (a) je prenos izkazan v evidencah blaga prenositelja; in

(b) je prevzemnik imetnik dovoljenja za zadevno blago."

Režim lastnih sredstev Skupnosti

23 V členu 2(1)(a) in (b) Sklepa Sveta 88/376/EGS, Euratom z dne 24. junija 1988 o sistemu lastnih sredstev Skupnosti (UL L 185, str. 24) je določeno:

„Lastna sredstva v proračunu Skupnosti sestavljajo prihodki iz naslednjih virov:

(a) prelevmanov, premij, dodatnih ali kompenzacijskih zneskov, dodatnih zneskov ali faktorjev in drugih dajatev, ki jih določijo ali jih bodo določile institucije Skupnosti za trgovino z državami nečlanicami v okviru skupne kmetijske politike, ter prispevki in druge dajatve, določene v okviru skupne ureditve trgov s sladkorjem;

(b) carinskih dajatev po skupni carinski tarifi in drugih dajatev, ki jih določijo ali jih bodo določile institucije Skupnosti za trgovino z državami nečlanicami, ter carin na proizvode, ki spadajo v okvir Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za premog in jeklo;"

24 V členu 2 Uredbe št. 1552/89 je določeno:

„1. Za uporabo te uredbe se terjatev Skupnosti do lastnih sredstev iz člena 2(1)(a) in (b) Sklepa 88/376/EGS, Euratom ugotovijo takoj, ko pristojna služba države članice dolžnika obvesti o dolgovanem znesku. To obvestilo se opravi takoj, ko je dolžnik znan in ko pristojni upravni organi ob upoštevanju vseh predpisov Skupnosti s tega področja lahko izračunajo znesek terjatve.

2. Odstavek 1 se uporablja, kadar je treba obvestilo popraviti."

25 V členin 6(1) in 2(a) in (b) te uredbe je določeno:

„1. Račune lastnih sredstev, ki so razčlenjeni po vrstah sredstev, vodi ministrstvo za finance vsake države članice ali organ, ki ga imenuje posamezna država članica.

2. (a) Terjatve, ugotovljene v skladu s členom 2 se pod pogoji iz točke (b) tega odstavka, knjižijo na računih [splošno označeni kot ‚računi A'] najpozneje prvi delovni dan po 19. dnevu drugega meseca, ki sledi mesecu, v katerem je bila terjatev ugotovljena.

(b) Terjatve, ki niso knjižene na računih iz točke (a), ker še niso izterjane in zanje še ni bilo dano zavarovanje, se v reku iz točke (a) vpišejo na posebne račune [splošno označeni kot ‚računi B']. Države članice lahko uporabijo isti

postopek, kadar se višina ugotovljenih terjatev, za katere je bilo dano zavarovanje, izpodbija in bi se po rešitvi nastalega spora lahko spremenila."

26 V členu 9(1) iste uredbe je določeno:

„V skladu s postopkom iz člena 10 vsaka država članica lastna sredstva knjiži v dobro računa, ki je v imenu Komisije odprt pri ministrstvu za finance ali organu, ki ga je ta določila.

Račun se vodi brezplačno."

27 V členu 10(1) Uredbe št. 1552/89 je določeno:

„Ko se odšteje 10 % za stroške izterjave v skladu s členom 2(3) Sklepa 88/376 [...], se lastna sredstva iz člena 2(1)(a) in (b) tega sklepa vknjižijo najpozneje prvi delovni dan po 19. dnevu drugega meseca, ki sledi mesecu, v katerem je bila ugotovljena terjatev v skladu s členom 2.

Terjatve, ki se izkazujejo na posebnih računih v skladu s členom 6(2)(b), pa se knjižijo najkasneje prvi delovni dan po 19. dnevu drugega meseca, ki sledi mesecu, v katerem so bile pravice izterjane."

28 V členu 11 iste uredbe je določeno:

„V primeru zakasnitve s knjiženjem v dobro na računu iz člena 9(1) je zadevna država članica dolžna plačati obresti po meri, ki ustreza obrestni meri, veljavni na dan zapadlosti na denarnem trgu zadevne države članice za kratkoročno financiranje – zvišani za 2 odstotni točki. Ta obrestna mera se za vsak mesec zamude zviša za 0,25 odstotne točke. Zvišana obrestna mera se uporabi za celotno trajanje zamude."

Predpisi glede izračuna rokov, datumov in izteka rokov

29 V Uredbi št. 1182/71 so, razen če je določeno drugače, določena splošna pravila, ki se uporabljajo glede rokov, datumov in iztekov rokov, določenih z akti Sveta in Komisije. Če v Zakoniku ali izvedbeni uredbi ni drugačnih določb, se v obravnavanem primeru uporabljajo določbe iz Uredbe št. 1182/71.

Predhodni postopek

30 Službe Komisije so med 10. in 14. januarjem 1994 na Nizozemskem izvedle nadzor postopkov, ki so se na carinskem območju Rotterdam uporabljali za tranzitni postopek Skupnosti.

31 Z dopisom z dne 6. junija 1994 je Komisija nizozemskim organom predložila poročilo o tem pregledu, v katerem jih je opozorila na dejstvo, da so bile pri uporabi člena 379(2) izvedbene uredbe in ustreznih določb, ki so bile v veljavi pred tem,

ugotovljene zamude pri vpisu in zato tudi dajanju na razpolago lastnih sredstev Skupnosti, ki izvirajo iz uvoza.

32 Komisija glede tega opozarja, da je v členu 379(1) izvedbene uredbe določeno, da med datumom, na kateri carinski organi izdajo dokument T1, in datumom, na kateri se glavnega zavezanca obvesti, da ta dokument ni bil predložen, ne sme preteči več kot enajst mesecev. Nadzorniki Komisije so temu roku prišteli še tri mesece iz člena 379(2) iste uredbe in na podlagi tega upoštevali, da je najdaljši rok, ki sme preteči med izdajo dokumenta T1 in obvezno izterjavo zadevnih dajatev s strani carinskih organov, če ta dokument ni bil predložen, štirinajst mesecev. Vendar iz navedenega poročila o pregledu izhaja, da carinsko območje Rotterdam tega roka ni upoštevalo, saj je bilo med pregledom ugotovljeno, da je velik del nezaključenih postopkov starejši od štirinajstih mesecev.

33 Nizozemski organi so v dopisu z dne 24. februarja 1995 izpodbijali razlago upoštevnih določb, ki jo je zagovarjala Komisija, ta pa jim je z dopisom z dne 28. aprila 1995 sporočila, da vztraja pri svojih očitkih.

34 V tem dopisu je Komisija še poudarila, da predpisi Skupnosti državam članicam ne dopuščajo nobenega manevrskega prostora za podaljšanje zgoraj navedenega štirinajstmesečnega roka. V istem dopisu je Komisija še enkrat ponovila predhodno oblikovano zahtevo po predložitvi podatkov glede prepoznega zaključka postopkov T1 v obdobju med 1. januarjem 1991 in 31. decembrom 1995.

35 V odgovoru z dne 30. avgusta 1995 so nizozemski organi Komisiji predložili zahtevane podatke. Službe Komisije so na podlagi teh podatkov izračunale obresti,

dolgovane na podlagi člena 11 Uredbe št. 1552/89. V ta namen so predvidele, da je bilo obvestilo iz člena 379(2) izvedbene uredbe poslano zadnji dan enajstega meseca po vpisu zadevnega dokumenta T1, tako da bi bilo treba ustrezni carinski dolg vknjižiti najkasneje ob izteku štirinajstega meseca po izvedbi tega vpisa.

36 V dopisu z dne 17. decembra 1996, ki je vseboval podrobnosti o teh izračunih, je Komisija nizozemske organe pozvala, naj ji pred zadnjim delovnim dnem drugega meseca po predložitvi obvestila o tej zahtevi, to je pred 23. februarjem 1997, izplačajo zamudne obresti v znesku 5.323.395,06 NLG.

37 Nizozemski organi so v dopisu z dne 1. oktobra 1997 Komisijo obvestili, da tej zahtevi ne nameravajo ugoditi. Glede tega so se ponovno sklicevali na trditve, ki so jih zagovarjali že prej, in Komisiji očitali, da ni odgovorila na utemeljitve iz njihovega dopisa z dne 30. avgusta 1995.

38 Komisija je z dopisom z dne 18. februarja 1999 nizozemskim organom predložila pisni opomin, na katerega so ti odgovorili z dopisom z dne 22. aprila 1999.

39 Komisija je 2. februarja 2000 izdala obrazloženo mnenje, na katero so nizozemski organi odgovorili z dopisom z dne 28. marca 2000.

40 Ker je Komisija menila, da zadnji odgovor nizozemskih organov ni zadovoljiv, se je odločila vložiti to tožbo.

Tožba

41 Prvi očitek Komisije se nanaša na kršitev člena 379(2) izvedbene uredbe, ki je začela veljati 1. januarja 1994, in ustreznih določb, ki so se uporabljale med 1. januarjem 1991 in 31. decembrom 1993, to je člen 11a(2)(2) Uredbe št. 1062/87 in člen 49(2), tretji stavek, Uredbe št. 1214/92, saj Kraljevina Nizozemska med 1. januarjem 1991 in 31. decembrom 1995 ni pravočasno vknjižila in izterjala carinskega dolga ob prepoznem zaključku zunanjega tranzita Skupnosti.

42 Z drugim očitkom Komisija nizozemskim organom očita, da so kršili člene 2, 9 in 10 Uredbe št. 1552/89, ker Komisiji v predpisanem roku niso dali na razpolago lastnih sredstev v vrednosti carinskega dolga.

43 Tretji očitek se nanaša na kršitev člena 11 Uredbe št. 1552/89 zaradi neplačila pripadajočih zamudnih obresti.

Očitek, ki se nanaša na kršitev člena 11a(2)(2) Uredbe št. 1062/87, člena 49(2), tretji stavek, Uredbe št. 1214/92 in člena 379(2), tretji stavek, izvedbene uredbe

Trditve strank

44 Komisija trdi, da je s členom 96 Zakonika ter členoma 356 in 379 izvedbene uredbe določen zavezujoč časovni okvir delovanja, ki ga morajo v okviru zunanjega tranzita

Skupnosti upoštevati glavni zavezanec, urad odhoda in namembni urad, kar velja zlasti za pošiljko, ki se prevaža na podlagi tega postopka in ni bila predložena namembnemu uradu v roku, določenem ob vpisu tranzitne deklaracije.

45 Komisija opozarja, da je s tem časovnim okvirom določeno, da:

— mora glavni zavezanec v roku, navedenem v dokumentu T1, namembnemu uradu predložiti nedotaknjeno zadevno pošiljko (člen 96(1)(a) Zakonika in člen 356(1) in (5) izvedbene uredbe);

— mora urad odhoda, če pošiljka v tem roku ni bila predložena, na podlagi člena 379(1) izvedbene uredbe glavnega zavezanca obvestiti, da pošiljka ni bila predložena, najkasneje pred iztekom enajstih mesecev od datuma vpisa tranzitne deklaracije

in

— začne z dnem izdaje tega obvestila teči trimesečni rok, v katerem ima glavni zavezanec zadnjo možnost, da v skladu z zahtevami carinskih organov uradu odhoda predloži dokazilo o pravilnosti tranzita.

46 Na podlagi člena 380 izvedbene uredbe bi moralo biti to dokazilo predloženo v obliki overjenih dokumentov, iz katerih je razvidno, da je bila pošiljka predložena namembnemu uradu ali sproščena v carine in davkov oproščen prosti promet v tretji državi. V praksi naj bi bil to večinoma izvod dokumenta T1, ki ga je potrdil namembni urad in je bil predložen glavnemu zavezancu.

47 Če v tem roku navedeno dokazilo ni predloženo, bi pristojna država članica na podlagi člena 379(2) izvedbene uredbe morala izterjati carine in druge dajatve. Komisija meni, da navedeni trimesečni rok ni zavezujoč samo za glavnega zavezanca, ampak tudi za državo članico, v kateri je urad odhoda.

48 Glede datuma vknjižbe carinskega dolga Komisija opozarja, da morajo države članice v skladu s členom 217(1) Zakonika znesek dajatev, ki je posledica carinskega dolga, izračunati in vknjižiti takoj, ko imajo za to na voljo potrebne podatke. Dalje naj bi bil v členu 218 istega zakonika kot datum, na kateri začne teči obvezni rok za vknjižbo, določen trenutek, v katerem „ima zadevna država članica možnost", da določi dolžnika in izračuna znesek dolga. Vknjižba bi morala biti nato izvedena v roku, določenem v členih 218 in 219 Zakonika, to je v dveh dneh z možnostjo podaljšanja do največ štirinajstih dni.

49 Komisija opozarja, da ima urad odhoda vse potrebne podatke za izračun dajatev, ki so posledica carinskega dolga (člena 217(1) in 218(3)(a) Zakonika), in določitev dolžnika, ki je v tem primeru glavni zavezanec (člen 218(3)(b) Zakonika), na voljo najkasneje prvi delovni dan petnajstega meseca po datumu vpisa dokumenta T1 ali še pred tem datumom, če je obvestilo, da postopek ni bil zaključen, poslal že prej.

50 Na podlagi členov 218 in 219 tega zakonika je treba dolg vknjižiti v dvodnevnem roku, ki ga je v nekaterih okoliščinah mogoče podaljšati za največ štirinajstih dni. Zadevna država članica naj bi torej carinski dolg vknjižila najkasneje tretji oziroma petnajsti dan četrtega meseca po dnevu, na kateri je bilo poslano obvestilo iz člena 379(1) izvedbene uredbe.

51 Zato naj država članica razen morebitnega podaljšanja roka iz člena 219 Zakonika ne bi imela nobene diskrecijske pravice, na podlagi katere bi imela možnost določiti, kdaj je treba vknjižiti carinski dolg. Poleg tega naj bi iz člena 221(1) Zakonika izhajalo, da mora država članica opraviti izterjavo takoj po vknjižbi s tem, da dolžniku pošlje obvestilo o dolgovanem znesku. Popolnoma logično naj bi bilo namreč, da se izterjava opravi takoj po vknjižbi, čeprav v členu 379(2) izvedbene uredbe ni natančno opredeljeno, ali je treba ta postopek izvesti hitro ali ne.

52 Kraljevina Nizozemska izpodbija trditev, da iz člena 379(2) izvedbene uredbe v povezavi s členom 218(3) Zakonika izhaja, da mora država članica dolgovane dajatve vknjižiti neposredno v dvodnevnem roku po izteku treh mesecev od dneva, na kateri je bilo poslano obvestilo, da postopek ni bil zaključen. Po njenem mnenju je trimesečni rok iz člena 379(2) procesni, in ne zavezujoči rok. Nasprotna trditev, ki jo zagovarja Komisija, naj bi bila v nasprotju z besedilom zadevnih določb ter naj bi poleg tega kršila pravice posameznikov in se srečevala z nepremagljivimi praktičnimi težavami.

53 Prvič, glede besedila zadevnih določb tožena vlada opozarja, da začne na podlagi člena 218(3) Zakonika dvodnevni rok teči šele, ko „imajo carinski organi možnost, da izračunajo znesek zadevnih dajatev in določijo dolžnika“, kar pomeni samo dejstvo, da razpolagajo z zadevnimi informacijami. Čeprav je v praksi vknjižbo

običajno mogoče opraviti neposredno po izteku trimesečnega roka, po njenem mnenju naj ne bi bilo mogoče sklepati, da je treba iztek tega roka obravnavati kot začetek dvodnevnega roka iz te določbe.

54 V členu 379(2), tretji stavek, izvedbene uredbe naj bi bilo prav tako opredeljeno samo, da „pristojna država članica ukrepa tako, da pridobi plačilo" dolgovanega zneska dajatev. Pomen teh besed naj ne bi bil enak pomenu izraza „vknjižba" s strani „carinskih organov" iz člena 218(3) Zakonika. Zadevni določbi naj bi bili namenjeni različnim naslovnikom, zato naj roka iz zadnje določbe ne bi bilo mogoče prenesti na člen 379(2) izvedbene uredbe.

55 Drugič, glede zahtev, povezanih s spoštovanjem pravic posameznikov, tožena vlada trdi, da iz člena 379 izvedbene uredbe izhaja, da lahko carinski organi šele ob izteku trimesečnega roka ali glede na primer, če jim je predloženo ustrezno dokazilo, presodijo, ali se je postopek tranzita Skupnosti pravilno končal, kje je prišlo do morebitne nepravilnosti, ali je nastal carinski dolg in katera država je pristojna za izterjavo tega dolga. Z drugimi besedami, carinski organi naj bi „potrebne podatke" v smislu člena 217 Zakonika za izračun in vknjižbo carinskega dolga imeli šele po presoji dokazov, ki jim jih je predložil glavni zavezanec. Trditev, da mora biti ta presoja, vključno z izračunom višine dajatev, opravljena v dveh dneh, naj se ne bi skladala z zahtevo po skrbnem pregledu, zato naj bi škodovala pravicam posameznikov.

56 Nizozemska vlada dodaja, da sistem, v katerem mora carinski organ dajatve nemudoma vknjižiti, nato pa ta znesek, če se izkaže, da je glavni zavezanec vseeno

predložil dokazilo o pravilnem zaključku tranzita, povrniti, vključuje nesprejemljivo breme za glavnega zavezanca. Tako breme naj bi bilo še toliko manj sprejemljivo, ker naj v veliki večini primerov za domnevno nepravilnost pri tranzitu ne bi bili odgovorni glavni zavezanci, ampak carinski organi namembnega urada ali upravičenec do tovora.

57 Tretjič, glede nezmožnosti upoštevati zadevne roke nizozemska vlada trdi, da je zaključek tranzita zahteven postopek in da v dveh dneh ni mogoče presoditi vseh dokazil glede vseh dokumentov, da se nato določi dolžnika in „znesek dajatev". V praksi naj bi bili predloženi različni dokumenti. Torej naj v dveh dneh ne bi bilo mogoče ugotoviti, ali je nastal carinski dolg, po potrebi predložiti spis pristojni državi članici, določiti, kdo je dolžnik, izračunati „znesek dajatev, ki je posledica carinskega dolga", in nazadnje še poslati zahtevek za plačilo.

Presoja Sodišča

58 Za začetek je treba opozoriti, da nizozemska vlada ne izpodbija ugotovitev Komisije o dejanskem stanju glede carinskih dolgov, nastalih zaradi nepravilnosti v okviru zunanjega tranzitnega postopka Skupnosti; gre za dolgove, za katere v obdobju, na katero se nanaša ta tožba, tj. med 1. januarjem 1991 in 31. decembrom 1995, nizozemski carinski organi po izteku treh mesecev iz tretjega stavka člena 379(2) izvedbene uredbe in ustreznih določb, ki so se uporabljale pred tem, niso opravili postopka izterjave v dvodnevnem roku iz člena 218 Zakonika. Vendar v nasprotju s Komisijo ta vlada meni, da zato, ker je začela postopek izterjave več mesecev po izteku navedenega trimesečnega roka, ni kršila obveznosti, ki zanjo izhajajo iz carinskega prava Skupnosti.

59 Glede tega je treba opozoriti, da je v členu 379(1) izvedbene uredbe določeno, da urad odhoda – če pošiljka ni bila predložena namembnemu uradu in kraja kršitve ali nepravilnosti ni mogoče določiti – o tem čim prej obvesti glavnega zavezanca, najpozneje pa pred iztekom enajstega meseca po vpisu deklaracije za tranzit Skupnosti.

60 Čeprav je v sodbi z dne 14. novembra 2002 v zadevi SPKR (C-112/01, Recueil, str. I-10655, točka 40) Sodišče menilo, da samo neupoštevanje enajstmesečnega roka ne preprečuje izterjave carin od glavnega zavezanca, je v točki 34 iste sodbe opozorilo tudi, da je ta rok naslovljen na upravne organe in da zagotavlja, da carinski organi skrbno in enotno uporabljajo določbe s področja izterjave carinskega dolga, kar omogoča hitro razpolaganje z lastnimi viri Skupnosti. Zato torej drži – kar priznava tudi nizozemska vlada –, da je upoštevanje enajstmesečnega roka, čeprav ne vpliva na izterljivost carinskega dolga, za države članice vseeno zavezujoče glede njihove skupnostne obveznosti dati na razpolago sredstva Skupnosti.

61 Poleg tega je v členu 379(2) izvedbene uredbe določeno, da se v obvestilu iz odstavka 1 navede predvsem rok, v katerem je treba uradu odhoda predložiti dokazilo o pravilnosti tranzita ali kraju, v katerem je dejansko nastala kršitev ali nepravilnost, tako da ustreza zahtevam carinskih organov. Ta rok znaša tri mesece od dneva obvestila iz odstavka 1. Če navedeno dokazilo ni predloženo pravočasno, pristojna država članica „ukrepa tako, da pridobi plačilo“ pripadajočih carin in drugih dajatev.

62 V točkah 24 in 25 sodbe z dne 20. januarja 2005 v zadevi Honeywell Aerospace (C-300/03, ZOdl., str. I-689) je Sodišče menilo, da iz besedila členov 378(1) in 379(2) izvedbene uredbe izhaja, da je obvestilo urada odhoda glavnemu zavezancu o roku, v katerem se lahko predložiti zahtevana dokazila, obvezno in se opravi pred izterjavo

carinskega dolga. Rok je namenjen zaščiti interesov glavnega zavezanca, saj mu daje tri mesece, da po potrebi predloži dokazilo o pravilnosti tranzita ali kraju, v katerem je dejansko nastala kršitev ali nepravilnost. Zato lahko država članica, ki ji pripada urad odhoda, izterja carine le, če je glavnemu zavezancu določila, da ima na voljo trimesečni rok za predložitev zahtevanih dokazil in če ta v tem roku niso bila predložena.

63 Iz navedenega izhaja, da mora urad odhoda v primeru, na kakršnega se nanaša ta tožba ter v katerem sporne pošiljke niso bile predložene namembnemu uradu in kraja kršitve ali nepravilnosti ni mogoče določiti, o tem čim prej obvestiti glavnega zavezanca, najpozneje pa pred iztekom enajstega meseca po vpisu deklaracije za tranzit Skupnosti, da se tako zagotovi hitro razpolaganje z lastnimi sredstvi Skupnosti. V tem obvestilu se zainteresirani osebi sporoči, da ima na voljo tri mesece, da lahko uradu odhoda predloži dokazilo o pravilnosti tranzita ali o kraju, v katerem je kršitev ali nepravilnost dejansko nastala, tako da ustreza zahtevam carinskih organov. Če navedeno dokazilo v tem roku ni predloženo, pristojna država članica „ukrepa tako, da pridobi plačilo" carinskega dolga.

64 V tem okviru je v členu 217(1) Zakonika določeno, da morajo carinski organi vsak znesek uvoznih ali izvoznih dajatev, ki je posledica carinskega dolga, „izračunati in vnesti v računovodske evidence", takoj ko „so jim na voljo potrebni podatki".

65 V skladu s členom 218(3) Zakonika se mora „vknjižba ustreznega zneska dajatev" opraviti v dveh dneh od dneva, ko „imajo carinski organi možnost, da izračunajo znesek zadevnih dajatev in določijo dolžnika" carinskega dolga. Na podlagi člena 219 Zakonika ali iz razlogov, ki se nanašajo na upravno ureditev držav članic, ali zaradi

posebnih okoliščin, ki carinske organe ovirajo pri upoštevanju omenjenih rokov, se lahko ta rok podaljša, vendar ne sme biti daljši od štirinajstih dni. V skladu s členom 221(1) Zakonika je treba „znesek dajatev [sporočiti] [...] dolžniku [...] takoj po vknjižbi".

66 V okviru te tožbe Komisija nizozemskim carinskim organom v bistvu očita, da v dveh dneh po preteku trimesečnega roka iz člena 379(2) izvedbene uredbe niso začeli postopka izterjave carinskega dolga. Natančneje jim očita, da niso opravili vknjižbe ustreznega zneska dajatev, kot je določeno v členu 218(3) Zakonika, niti niso o tem znesku obvestili dolžnika, kot je določeno v členu 221(1) istega zakonika.

67 Po drugi strani nizozemska vlada trdi, da državam članicam ni treba začeti postopka izterjave carinskega dolga takoj po izteku treh mesecev, ki sledijo poteku enajstmesečnega roka iz člena 379(1) izvedbene uredbe. Po mnenju te vlade tega roka ni mogoče razlagati kot zavezujočega.

68 To trditev je treba zavrniti.

69 Kot upravičeno trdi Komisija, iz besedila člena 379(2), tretji stavek, izvedbene uredbe izhaja, da so države članice ob izteku trimesečnega roka iz tega člena zavezane začeti postopek izterjave. Taka razlaga je potrebna tudi zato, da pristojni organi zagotovijo skrbno in enotno uporabo določb s področja izterjave carinskega dolga, kar omogoča učinkovito in hitro razpolaganje z lastnimi sredstvi Skupnosti.

70 Taka razlaga ni nezdružljiva niti s členom 221(3) Zakonika, ki omogoča, da se dolžniku znesek dolgovanih dajatev sporoči v treh letih od nastanka carinskega dolga. Namen te določbe je zlasti zagotoviti pravno varnost, saj je z njo določen najdaljši rok, v katerem je mogoče dolžniku sporočiti znesek carinskega dolga. Vendar zaradi nje ni dvoma niti v obveznosti do Skupnosti, ki za carinske organe izhajajo iz določb Zakonika in izvedbene uredbe ter katerih namen je zagotoviti skrbno in enotno uporabo določb s področja izterjave carinskega dolga, kar omogoča hitro in učinkovito razpolaganje z lastnimi sredstvi Skupnosti.

71 Na podlagi členov 217(1), 218(3) in 219 Zakonika je treba vknjižbo zneska zadevnih carinskih dolgov, kakršni so ti, na katere se nanaša ta tožba, opraviti v dvodnevnem roku, ki ga je mogoče podaljšati, vendar skupaj ne sme preseči štirinajstih dni. Poleg tega je treba na podlagi člena 221(1) Zakonika dolžniku znesek zadevnih carinskih dolgov sporočiti takoj po vknjižbi. Ta rok začne teči, ko imajo carinski organi na voljo potrebne podatke in torej možnost, da izračunajo znesek dajatev in določijo dolžnika. V nasprotju s trditvijo nizozemske vlade lahko to dejansko storijo najkasneje ob izteku trimesečnega roka iz člena 379(2) izvedbene uredbe.

72 Najprej, glede ugotovitve obstoja carinskega dolga je treba opozoriti, da se v primerih, na kakršne se nanaša ta tožba in v katerih pošiljke, dane v zunanji tranzitni postopek Skupnosti v roku, ki ga je določil urad odhoda, niso bile predložene namembnemu uradu, šteje, da je nastal carinski dolg in da je dolžnik glavni zavezanec za plačilo tega dolga. V takem primeru in če ni mogoče določiti kraja kršitve ali nepravilnosti, mora urad odhoda na podlagi člena 379(1) izvedbene uredbe glavnega zavezanca o tem obvestiti pred iztekom enajstih mesecev od datuma vpisa deklaracije za tranzit Skupnosti.

73 V skladu s členom 379(2), prvi in drugi stavek, se v tem obvestilu navede, da ima zainteresirana oseba na voljo tri mesece, da dokaže pravilnost tranzita. Kot je bilo navedeno v točki 62 te sodbe, lahko pristojni carinski organi dolg izterjajo le, če so glavnemu zavezancu sporočili, da ima na voljo tri mesece za predložitev dokazila o pravilnosti tranzita, in če to dokazilo v navedenem roku ni bilo predloženo.

74 Kot je v točki 50 sklepnih predlogov upravičeno opozorila generalna pravobranilka, nič ne potrjuje trditve, da je mogoče s presojo dokazil, ki so predložena kot dokaz pravilnosti postopka in so kot primeri našteta v členu 380 izvedbene uredbe, čeprav bi bila ta predložena zadnji dan zgoraj navedenega trimesečnega roka, utemeljiti odstopanje od členov 218 in 219 Zakonika glede vknjižbe zneska dajatev ter obvestila o tem znesku, ki se predloži dolžniku na podlagi člena 221(1) Zakonika.

75 Dalje, glede določitve dolžnika za plačilo carinskega dolga je treba opozoriti, da se na podlagi člena 379(1) in (2) izvedbene uredbe ob izteku trimesečnega roka kot dolžnik carinskega dolga obravnava glavni zavezanec, in sicer kljub okoliščini, da se lahko preverja tudi odgovornost drugih oseb, za kar so po mnenju nizozemske vlade potrebni dodatni roki. Zato imajo carinski organi najpozneje ob izteku navedenega trimesečnega roka očitno možnost, da kot dolžnika carinskega dolga opredelijo glavnega zavezanca.

76 Glede določanja zneska dajatev je treba poleg tega opozoriti, kot je v točkah od 57 do 62 sklepnih predlogov pojasnila generalna pravobranilka, da uradu odhoda – čeprav od njega ni mogoče zahtevati, naj sistematično izračunava ustrezne zneske carinskega dolga pri uvozu za vsak tranzit že ob predložitvi tranzitne deklaracije, ko načeloma dobi na razpolago podatke, potrebne za izračun zadevnih dajatev – nič ne

preprečuje, da ta izračun opravi takoj, ko glavnemu zavezancu sporoči, da ima na voljo tri mesece, da predloži dokazilo o pravilnosti postopka, to je najpozneje ob izteku enajstmesečnega roka iz člena 379(1) izvedbene uredbe.

77 Nazadnje glede določitve carinskih organov, pristojnih za izterjavo carinskega dolga, na podlagi člena 378(1) in (2) izvedbene uredbe velja predpostavka, da je za to odgovorna država članica, ki ji pripada urad odhoda. V trimesečnem roku iz člena 379(2) iste uredbe lahko glavni zavezanec predloži dokazilo, da je bila kršitev storjena v drugi državi članici. Kot je upravičeno opozorila Komisija, z ničimer ni mogoče utemeljiti sklepa, da dokumentov, predloženih v ta namen, čeprav bi bili predloženi zadnji dan trimesečnega roka, ni mogoče preučiti v dvodnevnem roku po izteku trimesečnega roka, ki ga je mogoče v zadosti utemeljenih posebnih primerih podaljšati za dvanajst dodatnih dni, to je v največ štirinajstih dneh.

78 Iz vsega navedenega izhaja, da je treba zavrniti utemeljitev nizozemske vlade, da je trimesečni rok samo instrukcijski in da postopka izterjave ni treba obvezno začeti ob izteku tega roka, ker naj pristojni carinski organi ob izteku tega roka ne bi imeli dejanske možnosti, da takoj začnejo postopek izterjave carinskega dolga.

79 Nazadnje, v nasprotju s trditvami nizozemske vlade ni mogoče šteti, da je obvestilo o znesku dolga, ki se glavnemu zavezancu pošlje takoj po izteku trimesečnega roka, za to osebo nesorazmerno breme. Če se namreč naknadno izkaže, da je bil tranzitni postopek Skupnosti izpeljan pravilno v predpisanih rokih ali da se je končal z zamudo, vendar brez drugih nepravilnosti, se lahko glavnemu zavezancu plačani

znesek povrne, kar je od sprejetja Zakonika naprej izrecno določeno v njegovem členu 236(1), takoj ko se ugotovi, da v skladu s členom 204(1) Zakonika v povezavi s členom 859 izvedbene uredbe kršitev ni imela dejanskih posledic za pravilno izvajanje obravnavanega carinskega postopka.

80 Zato je treba šteti, da je prvi očitek utemeljen tako z vidika določb Zakonika in izvedbene uredbe kot tudi določb iz vsebinsko enakih predpisov, ki so se v obdobju, na katero se nanaša ta tožba, uporabljali pred tem.

Očitek, ki se nanaša na kršitev členov 2, 9 in 10 Uredbe št. 1552/89

Trditve strank

81 Po mnenju Komisije je ta očitek neizogibna posledica kršitve, opisane v okviru prvega očitka. V členih 9 in 10 Uredbe št. 1552/89 naj bi bili določeni roki, v katerih se lastna sredstva, ugotovljena na podlagi člena 2 te uredbe, dajo na razpolago Komisiji, tako da se vknjižijo v dobro računa, ki ga odprejo države članice v imenu Komisije.

82 Komisija glede tega opozarja, da se na podlagi člena 2 Uredbe št. 1552/89 terjatev Skupnosti do lastnih sredstev ugotovi takoj, ko zadevna država članica dolžnika obvesti o dolgovanem znesku, postopek obveščanja pa se načeloma opravi takoj, ko je dolžnik znan in ko pristojni upravni organi lahko izračunajo znesek pravice. Ti pogoji naj bi se ujemali s pogoji, ki so v členu 217 Zakonika navedeni za vknjižbo

carinskega dolga, čeprav se v tej določbi ne govori o „določanju", temveč o „vknjižbi". Z vknjižbo naj bi bil namreč določen obstoj carinskega dolga, kar naj bi bil razlog za uporabo Uredbe št. 1552/89, saj carinski dolg deloma zadeva lastna sredstva Skupnosti.

83 Z vknjižbo carinskega dolga naj bi bila namreč samodejno ugotovljena tudi ustrezna lastna sredstva Skupnosti. Zamuda pri vknjižbi naj bi tako samodejno povzročila zamudo ugotovitve lastnih sredstev, to pa bi neizogibno pomenilo tudi zamudo pri dajanju teh sredstev na razpolago. Z zamudo pri ugotovitvi zadevnih lastnih sredstev, ki pomeni kršitev, naj bi Kraljevina Nizozemska torej neupravičeno zamujala tudi z dajanjem teh sredstev na razpolago Komisiji.

84 Kraljevina Nizozemska meni, da ni prišlo do zamude pri vknjižbi carinskega dolga, zato ni mogoče govoriti niti o zamudi pri dajanju na razpolago lastnih sredstev Skupnosti Komisiji. Ker ob izteku trimesečnega roka niso bili znani vsi podatki in zato ni obstajala niti obveznost vknjižbe na podlagi člena 218 Zakonika, ni mogla obstajati niti obveznost, da se obvestilo pošlje dolžniku. Zato naj ne bi bilo mogoče govoriti niti o nastanku terjatve do teh sredstev v smislu člena 2 Uredbe št. 1552/89 in naj torej Kraljevini Nizozemski v dveh dneh po izteku trimesečnega roka iz člena 10 Uredbe št. 1552/89 Komisiji ne bi bilo treba dati na razpolago nobenih takih sredstev.

Presoja Sodišča

85 Kot izhaja iz obravnave prvega očitka, zamuda pri obveščanju o ustreznem znesku dajatev, ki je posledica kršenja členov 221(1) in 218(3) Zakonika, neizogibno

povzroči tudi zamudo pri ugotovitvi terjatve Skupnosti do lastnih sredstev v smislu člena 2 Uredbe št. 1552/89. Na podlagi te določbe se zadevna terjatev namreč ugotovi „takoj, ko" pristojni organi dolžnika obvestijo o dolgovanem znesku, postopek obveščanja pa se opravi takoj, ko je dolžnik znan in ko pristojni upravni organi ob upoštevanju vseh predpisov Skupnosti s tega področja (v tem primeru Zakonika in izvedbene uredbe) lahko izračunajo znesek pravice.

86 V skladu s členom 9(1) Uredbe št. 1552/89 vsaka država članica na podlagi postopka iz člena 10 iste uredbe lastna sredstva knjiži v dobro računa, ki je v imenu Komisije odprt pri ministrstvu za finance ali organu, ki ga je ta določila. Na podlagi člena 10(1), prvi pododstavek, se lastna sredstva vknjižijo najpozneje prvi delovni dan po 19. dnevu drugega meseca, ki sledi mesecu, v katerem je bila ugotovljena terjatev v skladu s členom 2 Uredbe št. 1552/89.

87 Treba je opozoriti, da Kraljevina Nizozemska ne izpodbija ustreznega zneska lastnih sredstev, ki so bila, kot trdi Komisija, zaradi zamude pri izvajanju postopka izterjave carinskega dolga prepozno vknjižena na račun, ki ga je Kraljevina Nizozemska v ta namen v imenu Komisije odprla pri ministrstvu za finance ali organu, ki ga je določila.

88 V teh okoliščinah je utemeljen tudi drugi očitek.

Očitek, ki se nanaša na kršitev člena 11 Uredbe št. 1552/89

Trditve strank

89 Komisija trdi, da je bil kršen tudi člen 11 Uredbe št. 1552/89, na podlagi katerega morajo države članice pri prepozni vknjižbi v njeno korist plačati zamudne obresti, saj Kraljevina Nizozemska v obravnavanem obdobju Komisiji ni plačala ustreznih zamudnih obresti glede na dolgovano glavnico.

90 Kraljevina Nizozemska meni, da ni prišlo do zamude pri dajanju na razpolago lastnih sredstev Skupnosti, ki bi bila posledica zamude pri vknjižbi carinskega dolga v smislu Zakonika ali izvedbene uredbe, zato naj ne bi dolgovala niti obresti na podlagi člena 11 Uredbe št. 1552/89.

Presoja Sodišča

91 Na podlagi člena 11 Uredbe št. 1552/89 zadevna država članica za vsako zamudo pri knjiženju na račun iz člena 9(1) iste uredbe plača zamudne obresti za celotno obdobje zamude. Te obresti se lahko zahtevajo ne glede na razlog za zamudo, s katero so bila ta sredstva nakazana na račun Komisije (glej zlasti sodbi z dne 16. maja 1991 v zadevi Komisija proti Nizozemski, C-96/89, Recueil, str. I-2461, točka 38, in z dne 12. junija 2003 v zadevi Komisija proti Italiji, C-363/00, Recueil, str. I-5767, točka 44).

92 Zato zamude pri knjiženju lastnih sredstev na račun Komisije, ki so bile ugotovljene v okviru drugega očitka, v skladu s členom 11 Uredbe št. 1552/89 povzročijo nastanek terjatve za plačilo zamudnih obresti, glede katerih Kraljevina Nizozemska ne izpodbija niti njihovega zneska niti tega, da jih ni plačala.

93 Zato je tudi tretji očitek utemeljen.

94 Na podlagi vsega navedenega je treba ugotoviti, da Kraljevina Nizozemska med 1. januarjem 1991 in 31. decembrom 1995, ker:

— ni vknjižila carinskega dolga in drugih zadevnih dajatev in dolžniku ni sporočila njihovega zneska najpozneje v treh dneh po poteku roka, določenega v členih 3(3) in 6(1) Uredbe št. 1854/89 ter členih 218(3) in 221(1) Zakonika, ali na poznejši datum na podlagi Uredbe št. 1182/71, kadar glavni zavezanec zunanjega tranzita Skupnosti v treh mesecih od datuma, na kateri je urad odhoda poslal obvestilo o tem, da pošiljka ni bila pravočasno predložena namembnemu uradu, ni predložil dokazila o pravilnosti zadevnega tranzitnega postopka;

— v določenem roku Komisiji ni dala na voljo ustreznih lastnih sredstev Skupnosti in

— je zavrnila plačilo ustreznih zamudnih obresti,

ni izpolnila obveznosti iz člena 11a(2)(2), drugi stavek, Uredbe št. 1062/87; člena 49(2), tretji stavek, Uredbe št. 1214/92; člena 379(2), tretji stavek, Uredbe št. 2454/93 in členov 2, 9, 10 in 11 Uredbe št. 1552/89.

Stroški

95 V skladu s členom 69(2) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Komisija je predlagala, naj se Kraljevini Nizozemski naloži plačilo stroškov, in ker ta s predlogi ni uspela, se ji naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

1. Kraljevina Nizozemska, ker med 1. januarjem 1991 in 31. decembrom 1995

— **ni vknjižila carinskega dolga in drugih zadevnih dajatev ter dolžniku ni sporočila njihovega zneska najpozneje v treh dneh po poteku roka, določenega v členih 3(3) in 6(1) Uredbe Sveta (EGS) št. 1854/89 z dne 14. junija 1989 o vknjižbi in pogojih za plačilo zneskov uvoznih ali izvoznih dajatev v primeru carinskega dolga oziroma členih 218(3) in 221 (1) Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 z dne 12. oktobra 1992 o carinskem zakoniku Skupnosti, ali na kasnejši datum na podlagi Uredbe Sveta (EGS, Euratom) št. 1182/71 z dne 3. junija 1971 o določitvi pravil glede rokov,**

datumov in iztekov rokov, kadar glavni zavezanec zunanjega tranzita Skupnosti v treh mesecih od datuma, na kateri je urad odhoda poslal obvestilo o tem, da pošiljka ni bila pravočasno predložena namembnemu uradu, ni predložil dokazila o pravilnosti zadevnega tranzitnega postopka;

— **v določenem roku Komisiji ni dala na voljo ustreznih lastnih sredstev Skupnosti in**

— **je zavrnila plačilo ustreznih zamudnih obresti,**

ni izpolnila obveznosti iz člena 11a(2)(2), drugi stavek, Uredbe Komisije (EGS) št. 1062/87 z dne 27. marca 1987 o izvajanju in poenostavitvi skupnostnega tranzitnega postopka, kakor je bila spremenjena z Uredbo Komisije (EGS) št. 2560/92 z dne 2. septembra 1992, iz tretjega stavka člena 49(2) Uredbe Komisije (EGS) št. 1214/92 z dne 21. aprila 1992 s predpisi za izvajanje ter ukrepi za poenostavitev skupnostnega tranzitnega postopka, kakor je bila spremenjena z Uredbo Komisije (EGS) št. 3712/92 z dne 21. decembra 1992, in iz tretjega stavka člena 379(2) Uredbe Komisije (EGS) št. 2454/93 z dne 2. julija 1993 o določbah za izvajanje Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 o carinskem zakoniku Skupnosti, ter iz členov 2, 9, 10 in 11 Uredbe Sveta (EGS, Euratom) št. 1552/89 z dne 29. maja 1989 o izvajanju Sklepa 88/376/EGS, Euratom o sistemu lastnih sredstev Skupnosti.

2. **Kraljevini Nizozemski se naloži plačilo stroškov.**

Podpisi